

MAKTSKIFTER

Etter kommunevalget | NRKs eksperiment | Presidentvalg i NPF

Etter #Valg2019

Det er ennå for tidlig å si om kommunevalget kommer til å gi bedre psykisk helsetjenester eller -tilbud i de neste fire årene. Mye av dette er også styrt fra statlig hold, og kommer til å være mer aktuelt i stortingsvalget om to år.

At regjeringspartiene har blitt tvunget til å områ seg etter valget er det imidlertid liten tvil om. Kommunevalget gir tydelige signaler om at regjeringens retningsvalg vil møte sterkere motstand på flere områder: MDGs fremgang, særlig i byene, vitner om en sterkere miljøbevissthet, noe psykologer også er opptatt av i økende grad. Miljøpsykologi vokser fram som et eget felt, der forståelse av hvilke mekanismer, påvirkninger og barrierer som ligger til grunn for miljøbevisst atferd, er sentrale tema; de «Røde» partienes fremvekst kan tyde på at sosial ulikhet og konkurranse om penger og status oppfattes som en politisk prioritering mange ønsker en retningsendring i. Mange psykologer tar for tiden til orde for omfordelingsstrategier med bakgrunn i at psykososiale risikofaktorer anses som viktige for psykisk helse.

NRKs valgekspesiment

Foto fra NRK: Andreas Wahl, programleder i «Folkeopplysningen» avslører manipulasjonsekspesimentet

NRK Folkeopplysningen eksperimenterte med å manipulere informasjon (fake news) gitt til elevene før skolevalget ved en videregående skole i Lillestrøm.

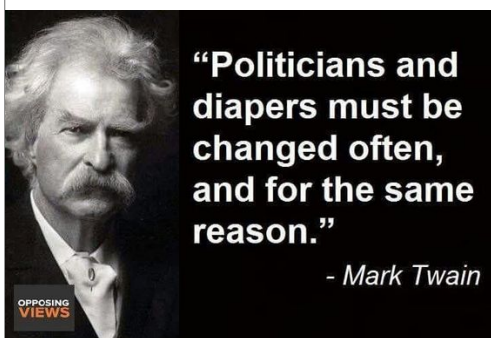
Å bruke falske nyheter for å bekjempe falske nyheter kan være litt som å bruke hat for å bekjempe hat, eller helle bensin på bålet som det også heter. Timingen og måten det har blitt gjennomført på har åpnet for at det kan ha skjedd en reell manipulering av demokratiet. I og med at 1/3 av elevene ved den aktuelle skolen har stemmerett, og samtlige i teorien kan ha avlagt forhåndsstemme, før manipulasjonen ble avslørt, kan oppimot 300 tellende stemmer i det virkelige kommune- og fylkestingsvalget 09.09 være påvirket av krefter som vi ikke ønsker i samfunnet.

På den annen side, vil læringen som elevene utsatt for dette ha inneholdt en ekstra dimensjon som sjelden eller aldri er tilstede i den teoretiske opplæringen: erfaring. Innsikten om at «jeg har blitt

Etter #Valg2019 (forts.)

Mange psykologer i spesialisthelsetjenesten er også opptatt av at bedriftsøkonomiske føringer ikke er spesielt gunstig i et offentlig helsevesen; Til slutt gir Senterpartiets «valgseier» beskjed om at sentralisering, distriktpolitikk og forskjellene mellom by og land er viktige tema for Norges mangfoldige befolkning. Spesielt reformene rundt kommunesammenslåing og politidistriktene, og prosessene her ser ut til å ha fått folk til å reagere gjennom valgseddelen. Fra et psykisk helse-perspektiv er vi fortsatt der at tilbudene og mulighetene ikke når ut til alle. Da er det viktig at tjenestene finnes der folk er, og at folk ikke må reise langt for å få tilgang til noe de kanskje ikke helt vet hva er.

Opplyftende, eller ikke, alt etter som hvor en selv befinner seg på den politiske fargeskalaen. Likevel kan nok de aller fleste enes om at økning i valgdeltakelse er positivt.

“Politicians and diapers must be changed often, and for the same reason.”

- Mark Twain

I forrige nummer ble utgivelsesdato for denne utgaven feilskrevet. Det skulle være 16.09 og ikke 16.11. Noen som la merke til det?

lurt eller påvirket til å avgi en stemme på falske premisser» kjennes på kroppen på en helt annen måte enn en rent kognitiv bevissthet om at alle kan bli lurt. Alle vet at det gjør vondt å brenne seg på en kokeplate, men om du faktisk har gjort det er bevisstheten og beskyttelsesbehovet noe helt annet enn om du ikke har vært utsatt for det. Elever ved Lillestrøm vgs. bekrefter i stor grad dette, selv om noen også sitter igjen med en negativ opplevelse.

NRK står dermed bak et for så vidt vellykket eksperiment, og timingen kan ha vært kritisk nødvendig for å skape troverdige og meningsfulle forutsetninger for at det kunne la seg gjennomføre. NRK opplyser om at 3,1% av elevene ved skolen stemte på SP, som manipulasjonen rettet seg mot, mot 1,1% ved forrige skolevalg. Det viser for øvrig at manipulasjon ikke er helt enkelt, og at det kreves spisset forhåndskunnskap samt tilpasset informasjon mot den enkelte for å ha en svært moderat effekt. Nå har NRK lagt noe kunnskap på bordet, og kanskje trenger vi ikke forske så veldig mye mer på det.

Presidentvalg i Norsk Psykologforening

I november skal landsmøtedelegatene i Norsk Psykologforening (NPF) avgi sine stemmer for hvem som skal være foreningens president de neste 3 årene. Den avtroppende presidenten har sittet i 12 år (4 perioder) og annonserte at han trakk seg da en annen meldte sitt kandidatur. En motkandidat dukket opp kort tid etter, men denne trakk seg også, da en tredje som har representert foreningen faglig i flere år meldte seg. Vi står dermed igjen med to kandidater, hvorav en vil rette et spesielt fokus mot ressurser i spesialisthelsetjenesten, som har vært helseminister Bent Høies uoppfylte «gylne regel» siden 2013, mens den andre vil representere kontinuitet og dybdekunnskap i arbeidet for fagforening og faglig forening. For å komplisere bildet: visepresidenten støtter sistnevnte, og ønsker seg en motkandidat fra den andre siden. Ærlig og ryddig, men muligens noe kompliserende.

Presidenten i NPF har ikke all makt, det er landsmøtet og sekretariatet som staker ut kursen. Delegatene til landsmøtet velges av fylkeslagene. Var det noen som sa «representativt demokrati»? Vi følger saken og tror det blir mer å melde etter hvert som landsmøtet nærmer seg.

Om du ikke ønsker å motta nyhetsbrevet, skriv kodeord AVMELOD og epostadressen din i chatfeltet på tankeverksted.no